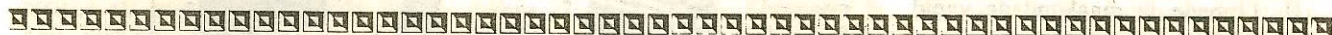

HIIU KOGUJA 3 [7] 1991

ARENDUSKESKUSE «LEIGER» JA HIIU KOGUJATE SELTSI INFOLEHT

Aprilliüllatus on kasvanud uputuseks

Tänaseks on aprillis käbele võetud hädalahendus margipöua leevendamiseks hoogsalt laienenud.

Ilma Eesti Posti loata võttis oma kummitempli kasutusele Haapsalu, kust praegu on teada üks 10-kopikase ja 4 erinevat 15-kopikase väärtusega lisatemplit.

Tallinnast on 10 kop. Eesti Post lisatempli jälgendiga registreeritud vähemalt 27 erinevat piltümbrikku.

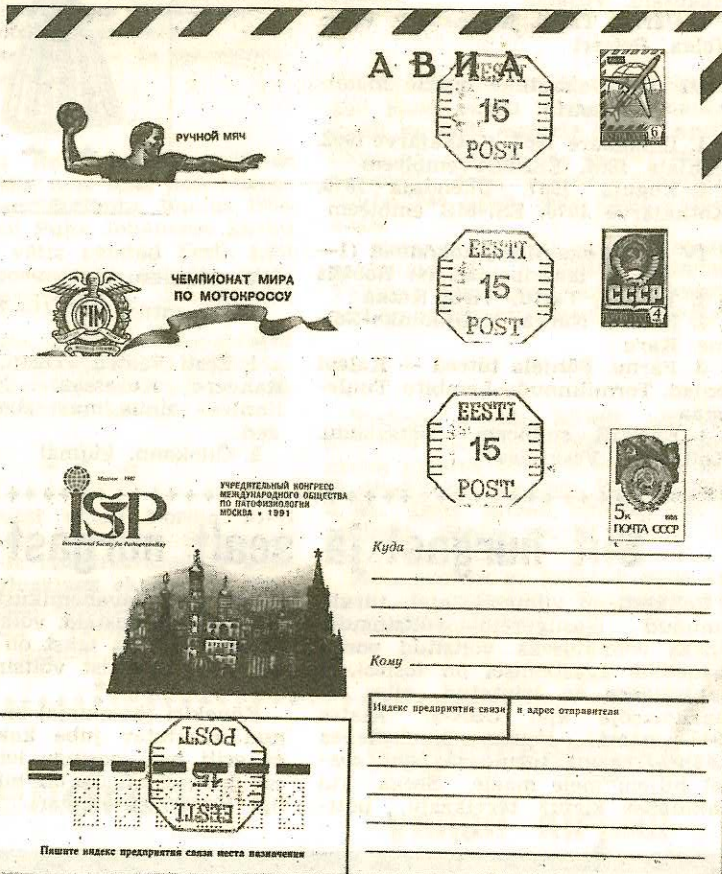
Kasutusel oli viis templit, millest neli on selgelt eristatavad.

Uue 20 kop. tariifi kehtestamisega sai tembeldusõiguse ka Tartu, kus 14. juuliks oli registreeritud üle 70 erineva piltümbriku kasutamine.

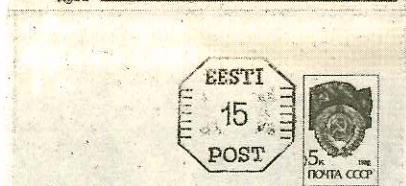
Sobivat võimalust on kasutama hakanud ka võltsijad.

Tartu Sidekontor näikse pearõhu asetanud erinevate alusümbrike arvu suurendamisele.

Siit ka allärgnevad kurioosumid:

Kyda

Tallinna ja Tartu ametlikud portotemplid.

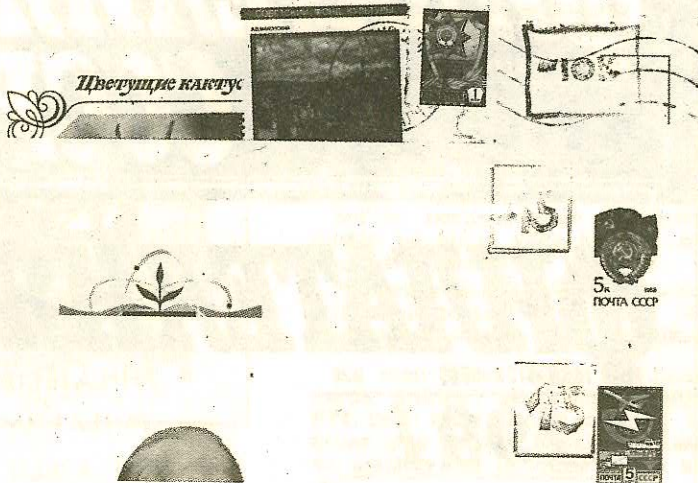
Kyda

Eesti Posti kahjuks valmistatud võltsportotempel (arvatavasti Elva päritoluga).

Sideministeerium ajalukku

Alates 1. juunist ei ole Eesti Vabariigis enam eraldi sideministeeriumi. Nii nagu kunagi varemgi tegeles sidega teedeministeerium, läks nüüdki see transpordiministeeriumi koosseisu. Enamik sideministeeriumi funktsioone läks vastloodud riigiettevõtete «Eesti Post» ja «Eesti Telekommunikatsioonid» pädevusse.

Haapsalu ametlikud, kuid Eesti Posti loata kasutatud portotemplid. Üldse oli neid 1 (10 kop.) + 4 (erinevad 15-kopikased).

«Estonia» I näitus

«Estonia» on avardamas oma tegevust. «Estonia» klubioksjonid on kujunenud juba oodatud sündmusteks. Nüüd sai «Estonia» maha ka oma I näitusega. Näitus «50 aastat Otepää marki» toimus margi sünnilinnas Otepääl 12.–14. juulini.

Näituse heaks kordaminekuks olid andnud oma parima nii klubi ise kui ka kohalik orgkomitee eesotsas härra Avo Raidiga. Sündmuse iäädvustamiseks andsid omapoolse panuse ka kunstnikud härrad Kivi (Otepäält) ja Laul (Tartust).

Näituse avas Otepää linnapea härra Jaanus Raidal. Tervitused ja head soovid «Estoniale» ütlesid mitmed tuntud filatelid.

Filatelianäitusele oli esitatud 14 kogu. Kuldmaleli väärilisteks tunnistati neist A. Linnardi, E. Ojaste ja K. Saare kogud.

13. kuupäeval toimunud kokkutelekust osavõtt oli tagasihoidlik ja ka samal päeval läbiiviidud oksjonil ei kõetud kirgi eriti kõrgele.

Näitus astus oma külaskäiguga ka reedel Otepääl viibinud Eestis asuva Soome konsulipunkti iuhataja dr. E. Kauppi.

Eestis taas uued postitariifid

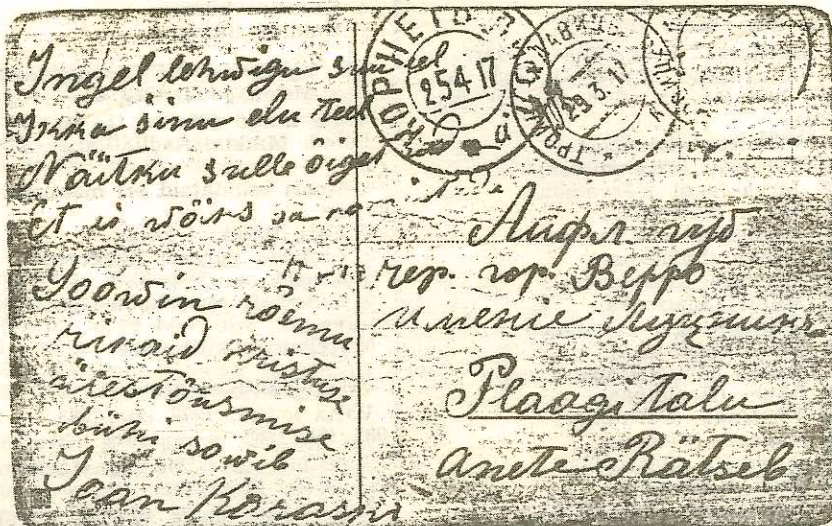
Elmised postitariifid (vt. HK 1/91) toimisid vaid 6 kuud, sest alates 1. juulist maksab sisemaale — Lätisse, Leedusse ja NSV Liitu:

- lihtkiri kaaluga kuni 20 g — 20 kop.
- lihtpostkaart — 20 kop.
- tähtitud postkaart või kiri kaaluga kuni 20 g — 70 kop.
- väärtkiri kaaluga kuni 20 g — 70 kop.
- liht-, täht- või väärtkirja iga järgmine 20 g või selle osa — 10 kop.
- alandatud tariifiga kirimale postkaart — 10 kop.

Panderollid olenevalt transpordiliigist:

	maismaa	lennu
— lihtpanderoll kaaluga kuni 50 g	35 kop.	1 rbl.
— tähtpanderoll kaaluga kuni 50 g	85 kop.	1 rbl. 50 kop.
— väärtpanderoll kaaluga kuni 50 g	85 kop.	1 rbl. 50 kop.
— liht-, täht- ja väärtpanderolli iga järgneva 50 g või selle osa eest	15 kop.	40 kop.

Kadumaläinud postiasutus

Postkaart Troitse-... (29. 03. 17.) — Kornet Livl. (25. 4. 17.). Aadressiks: Liivimaa kubermang, Võru linna kaudu Luutsniku mõisa Plaagi tallu.

Seni Korneti-nimelist postiasutust Eesti Vabariigi postiajaloo registreeritud ei ole. Ka Läänes ilmunud Harry von Hoffmanni «Baltische Postorte 1858—1916» seda ei näita. Tegu on muidugi juba 1917. aasta märtsi lõpuga...

Täpne maakaardi uurimine näitab, et Korneti-nimeline koht on Vabadusõja-järgsel piirirajamisel jäänud lõuna poole Eesti piiri.

Samal teemal

Kaasaja filateelia on lahutamatu seotud näitustegevusega.

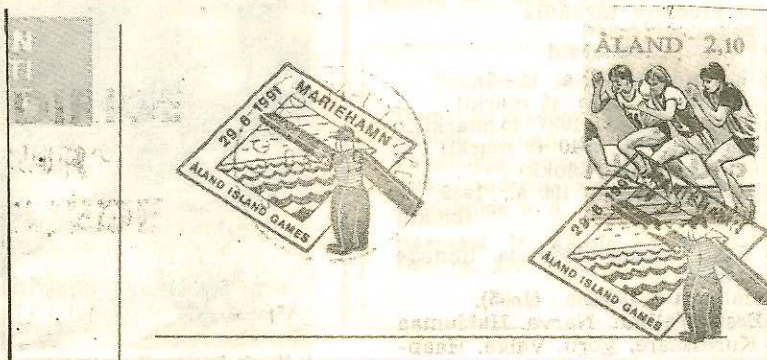
Et saada näitusel head kohta, selleks peab kogus olema vähemalt mingi kindel miinimumarv haruldasi eksemplare. Haruldus maksab palju (seetõttu neid ka võltsitakse). Keegi ei taha muidugi, et tema poolt tuhandete eest ostetud eksemplar tunnistatakse hiliem võltsinguks ja väärtusetuks.

H. W. Saksamaalt kirjutab: «Leedu postmarke on meil siin väga odavalt saada. Ja mitte ainult post-

marke, vaid ka igasuguseid proove ja pooltooteid. Kahju! See teeb selle kogumisteema varsti täiesti ebapopulaarseks!»

Ka meie oleme teinud oma lisatemplite-tõlplusega väga suure sammu ebapopulaarsuse suunas. Kahjud,

mis siit tulevasele Eesti Vabariigile tulenevad, kestavad aastaid ja nende suurus ei piirdu mitte ainult ühe mehe mõtlemise (mõtlematuse) tunnitasega. Ka terve postisüsteemi aastapalga summast võib jääda väheks.

VÄIKESAARTE MÄNGUD LEIDSID KA FILATEELIAS KAJASTUST.

FILATEELIANÄITUS

ESTICA '91

«Estica '91»-l olid esmakordselt esindatud ka ArGe «Estlandi» liikmed Lääne-Saksamaalt.

Palusime neil paari sõnaga iseloomustada oma muljeid näitusest ja külastäigust.

ARTUR MENZEN — ArGe «Estland», esimees. Suur hõbemedal ja eriauhind kogu eest «Eestimaa ühe filatelisti nägemuses»;

«Vastuvõtt oli väga külalislahke. Nägin väga palju meeldivat. Sain palju uusi kogemusi oma huvialalt. Olen väga rahul.»

PAUL VON SENGUSCH — ArGe poolt välja antava eestiainelise filateeliaajakirja toimetaja:

«Olid imeilusad päevad ja väga palju meeldivaid elamusi. Leidsin omale ka uusi häid sõpru. Kui avaneb võimalus veekord siia tulla — tulen meeleldi.»

PETER KAULIN — kuldmedal ja eriauhind kogu eest «Eesti lennupostikirjad»:

«Ma olen juba varem imestanud ja tegin seda mitmel korral ka sel külastäigul: «Kui suure ja sisuka oma maa filateeliakäsiraamatu on teinud nii väikese rahva esindajad. Ja nii mitme suure filateeliariigi käsiraamatud on nii kõhnad...».

Ja siiski ka eesti filateelia kohta võib alati leida veel midagi uut.

Ja väga palju võib diskuteerida kasvõi üheainsa punkti ümber.

Sain siit väga palju uusi kogemusi ja teadmisi. Sain päris uue efektiivse Saksamaalt Eestisse kulgenud kirjadest.»

ESTICA '91 ERITEMPEL.

ESTICA '91 TULEMUSED

Üle 700 piletiga külastaja. See arv oleks võinud olla suurem, kuid näitus oli avatud ainult 4 päeva ja need olid ehk selle suve üritusterohkemad päevad Tallinnas.

Zürri ametlik hinnang: olemasolevate võimaluste piires lugeda korraldajaks.

Medalid jagunesid:

KULDMEDAL

Vambola Hurt (Rootsi) — Eesti markide kavandid ja proovid. E/a (eriauhind).

Ants Linnard (Tallinn) — Tartu posti ajalugu. E/a.

Elmar Ojaste (Rootsi) — Eesti ajutised postitemplid 1918—1921. E/a.

Kaljula Saare (Viljandi) — Lehekülgi Viljandi postiajaloo. E/a.

Peeter Kaulin (Saksamaa) — Eesti lennupostikirjad. E/a.

Vambola Hurt ja Elmar Ojaste (Rootsi) — Käsiraamat-kataloog «Eesti—Estland—Estonia».

SUUR KULLATUD HÖBEMEDAL

Ants Linnard (Tallinn). — Eesti riik ja rahvas II Maailmasõjas.

Timo Verho (Soome) — Lillemustrid.

KULLATUD HÖBEMEDAL

August Leppä (Soome) — Estland/Ostland, postiajalugu 1939—1945.

E/a.

Eero Lõhmuste (Pärnu) — Pärnumaa post XX saj. esimesel poolel.

E/a.

A. Kukkk — Eesti Vabariigi eripostiagentuurid. E/a.

Rolf-Dieter Heimann (Saksamaa) — Baltikum/Eesti 1760—1914. E/a.

David Slomka (Tallinn) — Eesti ajutised postitemplid.

SUUR HÖBEMEDAL

H. Kröndström (Rootsi) — Eestiteemalisel postimälestustemplid Roots 1960.—1990. a. E/a.

Uno Annus (Tallinn) — Nobeli preemia laureaadid ja Eesti. E/a.

Tatu Untinen (Soome. Noorte klass) — Tuntud soomlased läbi sajandite. E/a.

Ivar Enni (Haapsalu. Noorte klass) — Matsalu. E/a.

Artur Menzen (Saksamaa) — Eestimaa ühe filatelisti nägemuses. E/a.

HÖBEMEDAL

Jaakko Honkavaara (Soome) — Eesti post 1918—1940. a.

Jaak Otsason (Tallinn) — Dokumentide Eesti posti ajaloost kuni aastani 1940.

Uno Kuusik (Tallinn) — ajakiri «Efil» (nr. 1, 2, 3, 4)

Anneli Ambros (Haapsalu. Noorte klass) — Balti meri uhub me randu. E/a.

Matti Lindell (Soome) — Lugu autost.

Ivar Enni (Haapsalu. Noorte klass) — Tallinna Loomaaia asukaist. E/a.

HÖBETATUD PRONKSMEDAL

Anna Golubova (Tallinn) — XX sajandi postisaadetisi Eestis.

Leon Piirsalu (Rakvere) — Eesti rohttaimed.

EFL — «100 aastat Eesti filateeliat».

PRONKSMEDAL

Leon Piirsalu (Rakvere) — Eesti kalad.

Leon Piirsalu — Eesti veelinnud.

Janne Niemi (Soome) — Suveolümpiamängude ajalugu.

Filateelia ABC

(Algus «Hiiu Kogujas» nr. 2 (6))

Veelgi paremini on andmed posti kulgemise kohta näha TERVIKLIKUL POSTISAADETISEL.

Sageli lisandub saabumiskoha postitempel, ning terve rida posti liikumise teed, viise, töötlemist, kontrollimist jne kajastavaid märkeid. See tõttu hinnataksegi hästi säilinud terviklikku postisaadetist märksa kõrgemalt, kui sellelt eemaldatud tembeldatud postmarki.

Filateelias liigitatakse postisaadetised veel neile kleebitud markide järgi: ☒

1. Kui ümbrikul (postkaardil on üksainus mark (Si),

2. Ümbrikul/postkaardil on mitu

eksemplari ühte ja sama marki (Me),

3. Ümbrikul/postkaardil on mitu erinevat marki (Mi).

Tavaliselt on neist hinnatuim üksikmargistus (Si), kuid olenevalt postitaksidest postmarkide käibeloleku ajast ine, võib väärtuslikum olla ka «Me»- või isegi «Mi»-margistus.

On mõistetav, et postist läbi käinud ümbrikku tasub säilitada vaid siis, kui kõik postmargid on säilinud, ümbrik terve ja määrdu-mata, postitempel selge ja loetav,

Tänapäeva spetsiaalkataloogides ongi lisaks postmargi ** ja hindadele antud ka ☒ hinnaskaala. Hurst-Ojaste Eesti käsiraamatus on juba eraldi hinnad ka «Si»-, «Me»- ja «Mi»-margistusele.

Mütsimärkidest

Võrreldes näiteks numismaatikaga on faleristika ehk märkide uurimine meil õige tagasihoidlikult edenenud. Seepärast selgub tihti, et vajalikud terminid puudu on või siis nende kasutamine segane.

Püüame nimetatud asjaolude kinnituseks ning ka selgemakstegemiseks kõnelda siin veidi mütsimärkidest.

Kõik eestikeelsed entsüklopeediad on enam-vähem üksmeelsed: mütsimärk ehk kokard on riidest või metallist eraldusmärk vormimütsil. Seejuures kokard ja mütsi-

märk on kasutusel sünonüümidenä, vaid mõnes väljaandes peetakse kokardit sõjaväes kasutatavaks mütsimärgiks.

Tegelikult on see terminoloogia juba Eesti Vabariigi päevil paika pandud ning puudub vajadus uue loomiseks. Kui lugeda kaitseväge, kaitseliidu, politsei jt. vormikirjeldusi, leiame, et kokard ja mütsimärk on erinevad asjad.

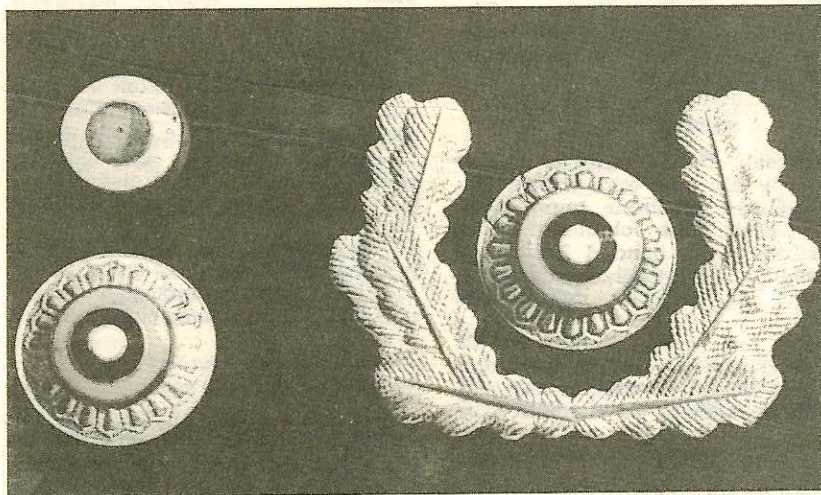
MÜTSIMÄRK on märk, mida kantakse mütsirummul.

KOKARDIT kantakse mütsimärgi kohal mütsi ülaosal.

Kes teab?

Hõbedasest metallist alusele on keskele teise korruse paigutatud kullavärviline trompet. Märgi ülaosas tähed «VPSPO». Kõrgus 29 mm, laius 16 mm.

Näiteks toome siin fotod Eesti Politsei vormimütsil kantud märkidest. Vasakul on 1925. a. kasutusele võetud mütsimärk all ja selle kohal temaga koos kantav kokard. Kullavärvilise mütsimärgi keskel on kontsentrilistes ringides riigivärvid. Kokardil on keskel roheline, äärel hall email.

Paremal on 1935. a. kasutusele võetud mütsimärk. Endisele mütsimärgile on lisandunud tammelehtedest koosnev kullavärviline ilustis. Kokardit uuel vormimütsil enam ei kantud.

Mütsimärk kuulus kõigi vormiriiete juurde, kokardit aga alati ei kasutatud. Siiski oli neid kasutusel mitmetel vormimütsidel.

Eesti sõjaväelased kandsid kokardit lisaks mütsimärgile aastail 1926–1936. Kokardiks oli 8-haruline täht kontsentriliste riigivärvidega keskosas.

Scoutspataljoni mehed kandsid Vabadussõjas spetsiaalset Scoutspataljoni mütsimärki ning selle juurde kokardina alul viisnurkset, hiljem ovaalset Eesti sõjaväe mütsimärki. Nii oli sama märk ühel väeosal kokardiks, teistel mütsimärgiks.

Kaitseliitlased kandsid üldist Eesti Kaitseliidu mütsimärki, kokardid olid aga igal maleval erinevad. Nii et siin oli kokardil veel iseseisev funktsioon täpsustava eraldusmärgina.

Erineva kujundusega kuid alati riigivärve kandvad kokardid olid kasutusel veel postiametkonnas, met-saametnikel ja raudteelastel.

Arvestades nii kokardite välimuse põhjalikke muutusi kui ka erinevate valmistusaegade tõttu tekkinud erinevusi, peavad meie kollektsionäärid arvestama umbes 40 erineva Eesti kokardiga.

Püüame siis alati selget vahet teha mütsimärgil ja kokardil.

Olo KIILER

Filateelia madalseis Skandinaaviamaades

«Filatelisti» teatab, et Soome Filatelistide Liidu liikmeskond on 1990. aastal vähenenud.

Samas on ära toodud ka Rootsi Filatelistide Liidu liikmete kasvu kajastav tabel. 1980. aastast (1973) kuni 1986. aastani (11400) toimus pidev tõus. Seejärel on toimunud pidev ühtlane tagasimine. 1989. a. veel 10053, kuid 1990. aastal juba alla 1980. a. taseme (9744).

Huvitava kompositsiooniga postkaart sajandi algusest

KAS KEEGI TEAB KIRJASTAJAT/KUNSTNIKKU?

Eesti skautlikud postkaardid ja reklaammargid Rootsis

Eesti Skautlike Noorte Malev Rootsis (ESNMR) annab toetusraha-de kogumise hõlbustamiseks juba enam kui 20 aasta kestel välja post-kaarte ning reklaammärke. Oskuslik motiivivalik ning kvaliteetne teostus tagavad väljaannete populaarsuse ka kogujate hulgas. Järgneva ülevaate koostamisel kasutatav informatsioon pärineb Rootsist: Elmar Ojastelt, ESNMR Majandustoimkonna juhilt Sigrid Põdruselt ning «Kollektsio-nääri» numbritest 2, 3, 5 ja 6. Ma-terjal on grupeeritud lähtudes pildi motiivist.

POSTKAARDID

Trükiarv a' 2000 eks.

I Eesti Rahvarõivad

Kunstnik Lea Meerits (1—20).
Välja antud 1979 (1—5), 1980 (6—10), 1984 (11—15), 1985 (16—20), 1988 (21).
1. Pühalepa (Läänemaa)
2. Tarvastu (Viljandimaa)
3. Järva-Jaani (Järvamaa)
4. Muhu (Saaremaa)
5. Häädemeeste (Pärnumaa)
6. Lihula (Läänemaa)
7. Mustjala (Saaremaa)
8. Muhu (Saaremaa)
9. Väike-Maarja (Virumaa)
10. Setu (Põderimaa)
11. Paistu (Viljandimaa)
12. Rapla (Harjumaa)
13. Tõstamaa (Pärnumaa)
14. Kadrina (Virumaa)
15. Anseküla (Saaremaa)
16. Reigi (Läänemaa)
17. Kihelkonna (Saaremaa)
18. Kihnu (Pärnumaa)
19. Pärnu-Jaagupi (Pärnumaa)
20. Järva-Jaani (Järvamaa)
21. Häädemeeste (Pärnumaa)

II Eesti kunst

Välja antud 1987. a. (1—5).
1. J. Köler: Dr. Fr. R. Kreutzwald
2. A. Laikmaa: Marie Under, 1904
3. A. Laikmaa: Talvemaastik
4. M. Maksolli: Paju lahing
5. M. Maksolli: Need, kes vabasta-isamaa

III Eesti rahad

Välja antud 1977. a. (1—5).
1. Münte
2. 20-kroonise esikülg
3. 20-kroonise tagakülg
4. 50-kroonise esikülg
5. 50-kroonise tagakülg

IV Eesti postmargid

Välja antud 1978. a. (1—5).
1. Lennupost, 1925 (5 marki)
2. Vanad linnad, 1927 (5 marki)
3. Caritas 1936, 1940 (8 marki)
4. Ühisabi, 1939 (blokk)
5. Pärnu kuurort 100 a., 1939 (blokk)

V Eesti maakondade ja linnade vapid

Välja antud 1982. a. (1—5).
1. Eesti. Tallinn, Narva, Harjumaa
2. Kuressaare, Võru, Valga, Haap-salu, Tartu

3. Tartumaa, Läänemaa, Valgamaa, Võrumaa, Saaremaa
4. Pärnu, Viljandi, Paide, Rakvere, Petseri
5. Viljandimaa, Pärnumaa, Petseri-maa, Järvamaa, Virumaa

VI Eesti laulud nootidega

Välja antud: 1984 (1—3), 1985 (4), 1988 (5), 1989 (6—7).
Kujundanud: Merike Varma (1—3), 5), Sigrid Põdrus (6—7).
1. Eesti hümn
2. Eesti lipulaul
3. Miks nii hilja õhtukellad
4. Suurlaagri laul
5. Läbi lume sahiseva
6. Skautide hümn
7. Gaidide hümn

VII VIKERKAARE Maailmalaager

Metsakodus 1980. a.
Välja antud 1981. a. (1—6).
Fotod: Mihkla, Aadli, Vaher, Põd-rus.

1. Noori esindajaid eri maailmaja-gudest
2. Tare Ränikivi külas
3. Lippude paraad lõkkeorus
4. Laagri peavärv
5. Kutsetuli Metsakodu peavärava juures
6. Kellatorn kirikumäel

VIII Õnnitluskaardid

Välja antud: 1978 (1), 1983 (3, 4), 1987 (5), 1988 (6—9), 1989 (10—12).
Kunstnik Lea Meerits (1), Kenn Kriisa (4), Maxi (3).
Foto: Jüri Aadli (6, 7), Harald Põdrus (8), Sigrid Põdrus (9—10).
1. Jõuluvana, kingikott ESNMR embleemiga
2. Küünel ja õllekapp
3. Küünel ja nukud
4. Skaudipoiss
5. Küünel ja piibel (foto)
6. Lapsed kingitusega
7. Talvepilt M. Underi luuletusega «Jõulutervitus 1941»

8. Kringel ja lilled
9. Munakorv ja lilled
10. Munad rohus
11. Metsakodu. Vaade peaväljakult
12. Axel Roosman, akvarell «Lil-led»

IX Mitmesugust

Välja antud: 1982 (1), 1983 (2—5), 1985 (6), 1987 (7), 1988 (8).
Kunstnik Kenn Kriisa (2).
1. Eesti skautide maailmalaagreid paguluses
2. Lõkettuli öösel
3. Rukkililled
4. Aasalilled
5. Lillekimp Eesti lipu rosetiga
6. Eesti lipkonnad Rootsis
7. Metsakodu tulevikufond
8. Eesti iseseisvuse manifest 24.02.1918

REKLAAMMARGID

Väikepoognatena 4 või 6 kaupa.

I Rahvarõivad

Välja antud 1969 (1—2), 1970 (2—3), 1985 (5—7), 1986 (8).
Kunstnik: Lea Meerits (5—8).
1. Pühalepa, Jüri, Kihelkonna, Se-tu, Muhu, Audru
2. Lihula, Viru-Jaagupi, Mustjala, Tarvastu, Rapla, Pärnu-Jaagupi
3. Jämaia, Häädemeeste, Mihkli, Torma, Jüri, Väike-Maarja
4. Rõngu, Audru, Hargla, Kirbla, Kihnu, Muhu
5. Anseküla, Paistu, Setu, Pühale-pa, ESNMR embleem, Kihnu
6. Muhu, Pärnu-Jaagupi, Kihelkon-na, Rapla, ESNMR embleem, Järva-Jaani
7. Mustjala, Reigi, Muhu, Kadrina, ESNMR embleem, Tarvastu
8. Häädemeeste, Tõstamaa, Väike-Maarja, Lihula, Hiiumaa, Järva-Jaani

(Järg 6. lk.)

M. Maksolli: Paju lahing 31. jaanuaril 1919

Eesti skautlikud...

II. Linnade ja maakondade vapid

Välja antud Eesti Vabariigi 50. aastapäeva tähistamiseks. Margid paaridena vapp ja juubelitekst.

1. Eesti, Harjumaa, Järvamaa, Viirumaa, Läänemaa, Viliandimaa
2. Pärnumaa, Tartumaa, Saaremaa, Võrumaa, Valgamaa, Petserimaa
3. Narva, Tallinn, Paide, Rakvere, Haapsalu, Viliandi
4. Pärnu, Tartu, Kuressaare, Võru, Valga, Petseri

III Eesti skautlike noorte maailmalaagrid

1. Ilmakaare 1962, Kotkajärve 1962, Põhjala 1964, ESNMR embleem
2. Koguja 1967, Ühendaja 1970, Kotkajärve 1970, ESNMR embleem

IV Eesti skautide lippkonnad (1—3) ja laagripaigad (4) Roots

1. Tallinn, Tartu, Viru, Kotka
2. Kalevi, Narva, Kaljukünka-Salmi, Karu
3. Pärnu, Põhjala tütreid — Kalevi pojad, Tormilinnud—Lembitu, Tuulemaa
4. ESNMR embleem, Metsakodu, Koitjärve, Vesikjärve

V Mitmesugust

Välja antud 1985 (1—2), 1986 (3—6).

1. Eesti vaated (Tartu, vana talu, Rakvere, Kuressaare, Narva, Tallinn) — ainus mustvalge väikepöogen.
2. Õlekann, küünal

3. Õlekann, jõuluvana
4. Balti riigid (kaart)
5. «Alati valmis!»
6. Eesti talu öö varius

Täiendav informatsioon neist huvitatuile Hiiu Kogujate Seltsilt aadressil 203 200 Kärkla, pk. 4.

Siit nurgast ja sealt nurgast

Rohkesti on viimasel ajal turule ilmunud igasuguseid võltsinguid. Üheks võimaluseks võltsitud postisaadetiste avastamisel on tõsiasi, et kuulsulepea on leiutatud alles 2. maailmasõja ajal USA-s. Alates 1949. aastast jõudis kuulsulepea Lääne-Euroopa turule ja paar aastat hiljem meie maale. Seega kui pakutakse kirju, tervikasju, post-

kaarte jne. ajavahemikust enne viiekümnendaid aastaid, võiks täpsemalt jälgida, millega tekst on kirjutatud: kas pole tegemist võltsinguga.

Kõnekiri (äänikirja) on Soomes olnud kasutatav juba kaks aastat ja on eriti hea soosingu leidnud noorsoo hulgas. Seda on müüdnud juba ligi 100 000 eksemplari.

«Olioni» värviline postkaart. Autorid T. Tepandi ja G. German.

*

Käesoleval kuul veerandsajandi juubelit tähistav NSVL Filatelistide Liidu ja NSVL Sideministeeriumi filatelliaakiri on vist samuti kaotanud lootuse NSVL edasikestmisse.

ФИЛАТЕЛИЯ

ISSN 0130-5609

3.1991

СССР

ФИЛАТЕЛИЯ

ISSN 0130-5609

4.1991

PHILATÉLIE
PHILATELY
PHILATELIE

Näitused

ALAND '91

Põhjanaanabrite aasta esimese poole üheks suuremaks filateeliasündmuseks oli filateelianaäitus Aland '91. Näitus oli heal tasemel, mida ilmekalt tõendab ka «Luppeni» (Ahvenamaa filateliste ühingu häälekandja) ülevaateartikli pealkiri — «Triumf ja täistabamus».

Näitusel oli esitatud ka «Eesti» teemat. Suure vermeili sai Bror-Eric Sahlstedt oma «Eesti Vabariigi» eest, lisaks ka eriauhind. Väikse vermeiliga autasustati Ragnar Graefet kogu «Eesti—Estland 1795—1944» koostamise eest. Aimo Isotupa «Eesti 1944. aastani» hinnati hõbemedaliga. «Eesti 1918—1940» tõi veel hõbetatud pronksi Jaakko Honkavaarale.

Seega ka ilma eestlasteta oli Eesti filateelia arvukalt esindatud.

Venemaa filateeliat pani esile August Leppä. «Vene väliposti» andis talle hõbetatud pronksi.

*

Soome «Upseerifilatelisten» 45. a. juubelinäitus viidi läbi kahes osas.

Klubinäituse suur auhind ja kuldmedal anti Timo VERHO'le kogu «Eesti postifemplit» eest.

Hõbemedali ja eriauhinna sai Juhani LAPIO «Eesti iseseisvusaeg 1918—1940» eest.

Piirkondlikus nõelaklassis (2 stendil) sai hõbenõela Timo VERHO «Eesti eritemplid» eest.

Vabariiklikul erinäitusel «II Maailmasõda» sai hõbetatud pronksi August LEPPÄ kogu eest «Estland/Ostland 1939

—1945» ja pronksmedali Timo VERHO «Eesti II MS keerises».

*

FILATEELIANÄITUS «KURESSAARE '91»

Näitus toimus rajooni tasemega näituseks 22. ja 23. juunil Kuressaare 9-klasilise Kooli ruumides. Enam kui poollesajal näitusestendil esitati 11 filateelia- ning 2 postkaardieksponaati. Kui täiskasvanute kogud hinnati kõik hõbemedali vääriliseks, siis 7 noore tööd hinnati mitmekesisemalt. Parimaks tunnistati Reelika Kadariku eksponaat «Punane Rist» — auhinnaks kullatud hõbemedal. Näituse suveniiriks oli kahete värviline meenemarkide blokid. Esma-kordselt kasutati saare Maakonna Filateliste Seltsi näitusekomisjoni spetsiaalset ümarmtempli — ka meeneblokidel ja ümbrikel.

— * —

Montreali Balti kollektsionääride klubi viis läbi oma teise kollektsioonide näituse. (Eelmine toimus 1960. aastal.) Eesti Püha Johannese kiriku saalis olid välja pandud Eesti, Läti ja Leedu postmargid, mündid, postkaardid, eksliibrised, dokumendid jne.

Näitus läks hästi ja korraldajad tahavad sügisel või talvel korraldada samalaadilise konkurssnäituse, kus läheks mängu ka medalid.

— * —

EFL-i teatel võtab Nordia '91-st osa ka 3 eesti filatelisti. Soome on Nordia '91-le registreerinud 23 kogu ja 4 kirjandusklassi eksponaati. Postiajaloo klassi esindab B.-E. Sahls-tedt koguga «Vene post Eestis 1721—» (7 stendil)

Oksjonihäämri alt

«Kodulinna»-oksjonil 6. 07. oli nimekirjas 386 numbrit. Eelfilateelia osas tõusid pakkumised alghinnaga võrreldes kohati mitmekümnekordseks. Loos number 3 laevapostiki 1817. a. London—Narva tõusis 25 rublalt 270 rublani. Loos nr. 16. Kiri 1827. a. Tallinnast Narva 10 rublalt 570 rublani!

Tagasihoidlik oli seekord valik (ja seega ka pakkumine) postkaartide ja müntide ning paberrahade osas.

*

«Filatelisti» «Nuijaton meklari» abil jõuab sageli infot maailmaoksjonilt ka eesti esemete kohta. Aprilikuu nr. märgib ära «Cherrystone» oksjonilt Eesti Zeppelini-ümbrikke 500-taalase (töen. ingl. nael) alghinnaga.

Samast: Madridi «Afinsa» olevat pakkunud 1920. a. juulis Tallinnast Tallinna lennupostimargiga kulgenud ümbrikku hinnaga 6000 pesetat!

*

Šveitsis müüdi hiljuti oksjonil maailma esimese postmargi enne-aegne kasutus kirjal 2.05. 1840, kuigi ametlikult see tuli käibeale alles 5. 05. Loos müüdi hinnaga ligi 11 miljonit Soome marka. Ostja oli keegi jaapanlane.

Müügisumma on kõrgeim, mida kunagi on makstud filateeliaalasest üksikeksemplarist.

Filateeliat minikalendreil

Registreerigem vanad kirjad!

Soome «Keräilyuutiset» nr. 3/91 kutsub üles registreerima vanu Soomest välismaale saadetud kirju. Artikli autor toob eskujuks Norrat, kus on aastakümneid tehtud täpset uurimistööd klassikalise ajastu välismaalähete sihtmaade ja saadetiste arvu selgitamiseks. Seetõttu on nende suurtes kataloogides päris täpsed andmed eri saadetistest naabermaadesse ja kaugemale. Sama kehtib ka Rootsi kohta.

Selline postisaadetiste registreerimistöö on olnud väga kasulik, eriti kogujate seisukohast vaadates.

Soomes sellist tööd süstemaatiliselt ei ole tehtud, kuid artikli järgi otsustades peetakse väga vajalikuks.

Ka meil võiks sellise töö kallale asuda. Juhtroll peaks siin kuuluma EFL-ile, kelle poolt volitatud isik asuks asja kallale. Kuigi ehk vasta-va asiahuvilise leidmine ei ole kerge.

Tutvustame kirjandust

A. S. Domank. «Знаки воинской доблести» [Sõjalise vahvuse märgid]. Moskva, 1990, 134 lk.

Raamatu tekstiosas antakse 13 leheküljel informatsiooni Tsaari-Venemaa märkidest. Ka värvitrukis pilditahvlitest on viis neljakümnest pühendatud tsariaajale.

Nõukogudeaegsed märgid on ära toodud väga põhjalikult kuni VTK, järgu- ja doonorimärkideni välja.

Raamatu tiraaž on 100 000. Kaanehind 1 rubl.

Ilmus EFil nr. 2. Reeglipäraseks on kujunemas EFil-i väljaandmine, kuigi trükkimise taha kipub asi veel takerduma.

Kahjuks ei saa sedasama öelda suure bravuuriga ilmunud «Eesti kollektsionääri» kohta.

EFilis on ära toodud väga põhjalik ülevaade Leedu Posti senisest väljaannetest. Saame teada tänavustest EFL kavandatud eritemplitest, samuti Eesti suuremate keskuste filateliaklubide kooskäimise ajad. Lühiinformatsioon Eesti noorte filatelistide Soomereisist on Endel Mustalt ja G. Dahlvigi külaskäigust Tallinnasse toimetusest.

T. Jüriado lõpetab oma kirjutise teemaalilisest filateliast ning jätkub EV postiasufuste tutvustamine A. Tageli poolt. Seekord on kõne all Krohovo.

Pikk on ees ootavate suuremastaabiliste näituste loetelu. Kuni 1997. aastani välja.

Leningradis on välja lastud pisike raamatuke «Клубы коллекционеров СССР» (NSVL kollektsionääride klubid). Väljaandest võib leida ca pooletuhande NSVL linna kollektsionääride klubide asukohad ja kooskäimise ajad, ja veel muudki kasulikku. Hind 5 rubla.

Полный каталог бумажных денежных знаков и бон России и СССР (1769—1990 гг.) (Täielik Venemaa ja NSV Liidu paberrahade kataloog (1769—1990)).

589 leheküljele on koondatud kahe omal ajal F. G. Tšutšini poolt välja antud kataloogi «Venemaa, NSVL ja uusmoodustiste paberrahad» ning «Kodurahade» kataloogi materjalid. Esmakordselt on iga sugused paberist maksevahendid koondatud ühte kataloogi. Loetletud sedelite üldarv on 23 487.

Sedelid on liigitatud geograafilise süsteemi järgi. Väga paljudel on antud ka orienteeruv haruldusaste (mitme kollektsionääri kohta tuleb 1 eksemplar antud sedeleist).

Kokkuleppehind (100 rubla).

Bear Lowell on kirjutanud 7 leheküljelise ülevaate Balti riikide postmarkidest «Stamp Monthly»-s nr. 6/91. Artikli pealkirjaks on «A look at the Baltic States».

Inglismaa Rahvusliku Filatelia Ühingu ajakiri «Stamp Lover» nr. 3/1991 on terve lehekülje pühendanud Eestile. Autor M. C. Lowe tutvustab Eestimaa ajalugu ja põhilisi Eesti Vabariigi margiväljaandeid.

Müügile on jõudnud järjekordne «telefoniraamat» Krause-Müshleri «The Standard Catalog of World Coins» — 1992. a. mündikataloog.

Eelinformatsiooni kohaselt olevat see viimast korda ilmunud ühekülgelise ja järjest suureneva mahu tõttu trükitavat alates järgmisest aastast kahes köites.

Turu linna «Rahaposti»-s oli kataloogi hinnaks möödunud kuul 285 marka.

Kuulutused

Vastused saata aadressil: 200 090 Tallinn, postkast 3435 ja lisada kuulutuse indeks.

Otsin TEMPELMARKE EESTIST, LÄTIST ja LEEDUST. Olen huvitatud ka vanadest ÕLLEPUDELI-SILTIDEST ring vanadest SOOME POSTKAARTIDEST (mitte iononistatist).

B.-E. SAARINEN. Siltak. 2. 18100 Heinola. SUOMI.

Hei! Haluaisin kirieenvaihtoon eestiläisen filatelistin kanssa. Kerään suomalaisia, ääntilaisia merkkejä ja postitteita. Olen myös kiinnostunut eestiläisistä merkeistä. Toivon että kirieenvaihto-ystäväni on yli 30 vuotias.

Vastaukset osoitteella: Joel HALLIKAINEN. Kirkonseutu A 9. 21250 Masku. SUOMI.

HK-22. Aastail 1987—1990 ilmus Moskva kirjastuse «Izobrazitelnoje Iskusstvo» väljaandel 4 postkaardikomplekti «Vene armee 1812. aastal». Otsin postkaardikomplekti nr. 2. Vastu pakun sama väljaande 1., 3. või 4. osa.

«Hiiu Koguja» tellimiseks Eestis tuleb saata rahakaart oma soovi TÄPSE äranäitamisea aadressil: 203 200 Kärda, pk. 4, Hiiu Kogujate Selts, E. Viigipuu. Käesoleval aastal ilmub veel üks number. 1990. aasta numbrite 3 ja 4 ning kõigi 1991. aasta numbrite hind on üks rubla tk., millele lisandub 25 kopikat postikuludeks. 1990. aasta kaks esimest numbrit maksavad 2 rubla tk. + postikulu 25 kopikat.

Tellimus välismaale on võimalik vormistada Helsingis kaupluses «Akateeminen kirjakauppa».

Üksik-(proovi)numbri võib saada 3 rahvusvahelise vastuskupongi lisamisega toimetusele saadetud (200 090, Tallinn, pk. 3435) kirjale.

SUMMARY

On the first page you'll find a survey about additional franko postal marks being used in Estonia now.

On the old postcard there is a postal mark not yet fixed used in 1917. The postal agency used to be in Estonian territory, later it remained in the Latvian side.

Next come surveys of the first «Estonia» exhibition and «Estica '91».

We introduce new Estonian postal tariffs.

On the fourth page there is an article about Estonian cap badges by Ü. Kiiler.

We give a list of Estonian scout postcards and advertising stamps in Sweden.

There are also the usual Varia, Exhibitions, Auctions and Literature columns.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:
200 090 Tallinn, pk. 3435.
Väljaandja: arenduskeskus «Leiger», aadress 203 200 Kärda, Nõukogude v. 5.

Haapsalu Tr. Kärda os. 08.91
Tell. nr. 325. 2500. Maht 1 trp.

Hind 1 rubla.